

Sygn. akt I UK 21/14

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania K. Ł.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.
o wysokość świadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 21 maja 2014 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
Katowicach
z dnia 23 września 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 września 2013 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Z. od wyroku z dnia 27 września 2012 r., którym Sąd Okręgowy w K. zmienił decyzję z dnia 23 listopada 2011 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Z. i przyznał K. Ł. od dnia 1 października 2011 r. prawo do emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku organ rentowy zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 55 ustawy emerytalnej, przez bezzasadne uznanie, że ubezpieczony spełnia warunki do przyznania emerytury od dnia 1 października 2011 r.

Wskazując na powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c. przez oddalenie odwołania ubezpieczonego od decyzji organu rentowego, lub o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono potrzebą wykładni budzącego poważne wątpliwości art. 55 ustawy emerytalnej, a mianowicie, czy przepis ten stanowi samodzielną podstawę do przyznania emerytury, czy też racją jego istnienia jest wyłącznie stworzenie możliwości wariantowania wysokości emerytury przyznanej na podstawie art. 27 dla ubezpieczonego, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w nim wieku emerytalnego i wystąpił po raz pierwszy z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r.

Jako wartość przedmiotu zaskarżenia skarżący wskazał łączną kwotę 10.882 zł, na którą składa się różnica pomiędzy świadczeniem dochodzonym a pobranym za okres od wydania decyzji do wydania zaskarżonego wyroku (od listopada 2011 r. do 9 września 2013 r.) w wysokości 7.496,01 zł oraz różnica świadczeń za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. w kwocie 3.385,55 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stosownie do art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Do określenia wartości przedmiotu zaskarżenia stosuje się przepisy o wartości przedmiotu sporu, przy czym obowiązuje zasada, że wartość przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej nie może być wyższa od wartości przedmiotu sporu, jeżeli skargę kasacyjną wnosi strona, która jako jedyna złożyła apelację (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2009 r., I CZ 12/09, LEX nr 738323). Przepis art. 476 § 2 i 3 k.p.c. wyjaśnia ustawowe pojęcia spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, stanowiąc w § 2 pkt 2, iż należą do nich między innymi sprawy, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów

rentowych, dotyczących emerytur i rent. Zakres rozpoznania i orzeczenia (przedmiot sporu) w tych sprawach wyznaczony jest zatem w pierwszej kolejności przedmiotem decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNAPiUS 2000 nr 15, poz. 601), a w drugim rzędzie przedmiotem postępowania sądowego, określonego zakresem odwołania od decyzji organu rentowego do sądu (por. postanowienie z dnia 11 kwietnia 2006 r., II UZ 1/06, niepublikowane).

W niniejszej sprawie przedmiot decyzji organu rentowego odnosił się do ustalenia wysokości emerytury wnioskodawcy na zasadach określonych w art. 55 ustawy emerytalnej, poprzez jej obliczenie na podstawie art. 26 tej ustawy poczynając od miesiąca, w którym złożony został wniosek w tym przedmiocie (28 października 2011 r.), a więc na przyszłość. Taki przedmiot sprawy został przeniesiony na drogę postępowania sądowego i o takim żądaniu rozstrzygały Sądy zarówno pierwszej jak i drugiej instancji. Sprawa o wysokość emerytury jest sprawą o świadczenie, w której dopuszczalność skargi kasacyjnej zależy od wartości przedmiotu zaskarżenia. W takiej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi obliczona stosownie do wskazań zawartych w art. 22 k.p.c. (świadczenia powtarzające się) różnica pomiędzy hipotetyczną wartością emerytury, jaką ubezpieczony otrzymywałby, gdyby jego żądanie ustalenia wysokości świadczenia emerytalnego zostało uwzględnione, a wartością emerytury pobieranej. W sprawie, w której wniesiona została niniejsza skarga kasacyjna, wartością przedmiotu sporu była różnica pomiędzy sumą świadczeń emerytalnych za jeden rok wedle żądania wnioskodawcy a sumą świadczeń wypłaconych za ten okres. W świetle przedstawionego przez skarżącego wyliczenia, wartość przedmiotu sporu była oczywiście niższa niż dziesięć tysięcy złotych, gdyż jedynie w przypadku dochodzenia jednocześnie świadczeń przyszłych i zaległych zastosowanie znajduje art. 21 k.p.c. (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2012 r., III UZP 3/12, OSNP 2013 nr 9-10, poz. 112), co w sprawie nie miało miejsca. Z tego też względu wartości przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną nie mogła stanowić - jako sprzeczna z zasadą wynikającą z art. 22 k.p.c. - wskazana przez skarżącego różnica sumy świadczeń w wysokości żądanej przez

ubezpieczonego oraz sumy świadczeń wypłacanych przez organ rentowy od daty wydania decyzji do daty wyrokowania przez Sąd drugiej instancji, dodatkowo powiększona o różnicę sumy tych świadczeń za okres jednego roku.

W konsekwencji należy uznać, że wskazany przez skarżącego sposób wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną jest nieadekwatny do przedmiotu sporu, a w konsekwencji - do przedmiotu zaskarżenia. Wartość przedmiotu zaskarżenia obliczona stosownie do zasad określonych w art. 22 k.p.c. w sposób oczywisty powoduje niedopuszczalność skargi kasacyjnej, co uzasadnia jej odrzucenie z mocy art. 398⁶ § 3 k.p.c.